

PAZIŅOJUMS PAR ILGTSPĒJAS RISKU INTEGRĒŠANU VAIRO PLĀNU IEGULDĪŠANAS PROCESĀ

Definīcijas

ESG (Environment, Social and Governance) – vides, sociālie un korporatīvās pārvaldības faktori.

Informācijas atklāšanas regula (SFDR) - Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 2019/2088 (2019. gada 27. novembris) par informācijas atklāšanu, kas saistīta ar ilgtspēju, finanšu pakalpojumu nozarē.

Ilgspējas risks - saskaņā ar Informācijas atklāšanas regulā sniegto definīciju nozīmē vides, sociālo vai pārvaldības notikumu vai apstākli, kas, ja tas iestājas, varētu radīt faktisku vai potenciālu būtisku negatīvu ietekmi uz ieguldījuma vērtību. Vides, sociālie un pārvaldības notikumi un apstākļi, kas ir neatkarīgi no ieguldīšanas aktivitātēm, kā arī tie, kas iestājas saistībā ar ieguldīšanas aktivitātēm, var ieguldījumu pakļaut ilgtspējas riskam.

Ilgspējas reitings – ilgtspējas reitings, ko aprēķina MSCI (Morgan Stanley Capital International) investīciju uzņēmums un tas ir izteikts skalā no "CCC" līdz "AAA".

Ieguldījumu lēmums – jebkurš ieguldījumu lēmums, kas pieņemts attiecībā uz Plānu pārvaldīšanu..

Plāns – VAIRO ieguldījumu pārvaldes akciju sabiedrības pārvaldīts pensiju plāns

Politika – VAIRO Ilgtspējas politika.

VAIRO – VAIRO ieguldījumu pārvaldes akciju sabiedrība.

1. VAIRO nostāja attiecībā uz ilgtspēju

1.1. Plāni iegulda pasaules akcijās, izmantojot indeksu fondus vai biržā tirgotos ieguldījumu fondus, kuri veicina ilgtspējas faktorus, un kuri replicē pasaules attīstīto valstu akciju indeksus. Plāni iegulda tikai tādos ieguldījumu fondos, kuri atbilst Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES) Nr. 2019/2088 (2019. gada 27. novembris) par informācijas atklāšanu, kas saistīta ar ilgtspēju, finanšu pakalpojumu nozarē.

2. Ilgtspējas risku vadības integrēšana ieguldījumu lēmumu pieņemšanas procesā

- 2.1. VAIRO, ņemot vērā savu izmēru, darbību veidu un produktu klāstu, ņem vērā ieguldījumu lēmumu svarīgāko negatīvo ietekmi – būtisku vai, iespējams, būtisku – uz ilgtspējas faktoriem, savos procesos.
- 2.2. Ieguldījumu lēmumu pieņemšanas procesos VAIRO ievēro Apvienoto Nāciju Organizācijas Atbildīgas ieguldīšanas principus (angļu valodā un turpmāk - UN PRI). Plānu līdzekļi tiks ieguldīti tikai tādos ieguldījumu fondos, kurus pārvalda fondu pārvaldītāji, kuri ir parakstījuši UN PRI.
- 2.3. Lai nodrošinātu Plānu līdzekļu pārvaldīšanas rezultātā radītās iespējamās un/vai faktiskās negatīvās ietekmes uz vides, sociālajiem un pārvaldības (angļu valodā un turpmāk – ESG) riska faktoriem pienācīgu pārvaldību, VAIRO ievēro ieguldījumu objektu, kuros tiek ieguldīti Plānu līdzekļi, atlases noteikumus.

3. Atlases noteikumi

- 3.1. Veicot ieguldījumus, VAIRO ievēro šādus noteikumus attiecībā uz ilgtspējas kritēriju nodrošināšanu:
  - 3.1.1. VAIRO iegulda tā pārvaldīto Plānu līdzekļus indeksu fondos vai biržā tirgotos ieguldījumu fondos, kuri veicina ilgtspējas faktorus. VAIRO neveic tiešos ieguldījumu regulētajos tirgos kotētajos kapitāla vērtspapīros, obligācijās vai parādzīmēs.
  - 3.1.2. VAIRO vismaz reizi pusgadā pārbauda, ka fondu pārvaldītājs ir parakstījis un vēl joprojām saskaņā ar publiski pieejamo informāciju ievēro UN PRI.
  - 3.1.3. VAIRO izvēlas tikai tos ieguldījumu fondus, kuru ieguldījumu politika nepārprotami paredz ESG fokusu un, kuru Ilgtspējas reitings nav zemāks par "A".
  - 3.1.4. VAIRO vismaz reizi pusgadā pārbauda, ka izvēlētajā ieguldījumu fonda Ilgtspējas reitings nav zemāks par "A", bet vidējais Plāna portfeļa Ilgtspējas reitings nav zemāks par "AA".

4. Kur iegulda Plāni

- 4.1. Ieguldījumu plāns iegulda savus aktīvus tikai indeksu fondos vai biržā tirgotos ieguldījumu fondos, kas replicē pasaules akciju tirgus indeksus, kuri veicina ilgtspējas raksturlielumus. Indeksus regulāri pārskata indeksu administrators. Indeksu administrators pielieto dažādas metodoloģijas¹ un ilgtspējas reitingus² ar kuru palīdzību tiek novērtēts, kuru uzņēmumu akcijas izslēgt no indeksa vai kuru uzņēmumu akciju īpatsvaru samazināt vai palielināt indeksā.
- 4.2. MSCI ESG indeksu administratori no indeksa sastāva izslēdz vai var izslēgt tādas uzņēmumus (tādā veidā palielinās MSCI ESG indeksa ilgtspējas reitings, salīdzinot ar standarta MSCI indeksa ilgtspējas reitingu):
  - uzņēmumi, kas ir iesaistīti tādu preču ražošanā vai tirdzniecībā, kas, saskaņā ar starptautiskajiem tiesību aktiem, tiek uzskatītas par nelikumīgām;

---

¹<https://www.msci.com/www/research-report/understanding-msci-esg-indexes/04115019458>

² <https://www.msci.com/our-solutions/esg-investing/esg-ratings>

- uzņēmumi, kas pakļauti ANO, ES, Apvienotās Karalistes Kases, ASV Ārvalstu aktīvu kontroles biroja, kā arī Igaunijas, Latvijas un Lietuvas tiesību aktos noteiktajām sankcijām;
  - uzņēmumi, kuri ir iesaistīti nelikumīgās darbībās (piemēram, cilvēku tirdzniecība, kontrabanda, savvaļas dzīvnieku tirdzniecība, ieroču un munīcijas nelikumīga tirdzniecība, narkotiku izplatīšana, korupcija);
  - uzņēmumi, kuri iesaistīti terorisma finansēšanā;
  - uzņēmumi, kas ražo tabaku.
- 4.3. MSCI ESG indeksu administratori indeksa sastāvā var iekļaut uzņēmumus ar labākajiem vides, sociālajiem vai pārvaldības raksturlielumiem vismaz 50% apmērā no standarta MSCI indeksa sastāva (tādā veidā palielinās MSCI ESG indeksa ilgtspējas reitings, salīdzinot ar standarta MSCI indeksa ilgtspējas reitingu).
- 4.4. Katra instrumenta, kur tiek ieguldīti Plāna līdzekļi, MSCI ilgtspējas reitings ir vismaz "A", bet Plāna portfeļa vidējais svērtais ilgtspējas reitings ir "AA", kas ir otrais augstākais reitings pēc MSCI ilgtspējas skalas.
- 4.5. MSCI ilgtspējas reitings ir daļa no standartizētas ilgtspējas reitinga sistēmas, kur zemākais reitings ir "CCC", bet augstākais reitings ir "AAA". Novērtējot uzņēmumu (un līdz ar to ieguldījumu fondu) ilgtspējas reitingu, indeksu administrators analizē vismaz 35 ilgtspējas kritērijus, kas var radīt būtiskus ilgtspējas riskus konkrētam uzņēmumam vai nozarei. Šo kritēriju analīzes rezultātā katrs uzņēmums indeksa sastāvā iegūst konkrētu, ar nozari standartizētu ilgtspējas reitingu. Ja uzņēmumam ir zems reitings ("CCC"), tas norāda, ka vides, sociālā vai pārvaldības rakstura riska iestāšanās var būtiski negatīvi ietekmēt uzņēmuma finanses. Turpretim, ja uzņēmumam ir augsts ilgtspējas reitings ("AA" – "AAA"), tad vides, sociālā vai pārvaldības rakstura riska iestāšanās neietekmē vai nebūtiski ietekmē uzņēmuma finanses. Uzņēmumi, kuriem ir augstāks ilgtspējas reitings, parasti ir stabilāki un pelnīt spējīgāki, tāpēc arī ieguldījumu fondi, kuru portfelī ir uzņēmumu akcijas ar augstāku ilgtspējas reitingu, var uzrādīt labākus rezultātus ilgtermiņā.

5. Ilgtspējības risku iespējamā ietekme uz ieguldījumu atdevi

- 5.1. VAIRO uzskata, ka ieguldījumi fondos ar augstu ilgtspējas reitingu, ilgtermiņā var realizēties vismaz ar neitrālu vai lielāku ienesīgumu, salīdzinot ar ieguldījumu fondiem, kuriem ir zems ilgtspējas reitings. Gan empīriski, gan akadēmiski pētījumi parāda, ka:
- 5.1.1. Ilgtspējas informācijas atklāšanas prakse ļauj ieguldītājiem veikt informētākus lēmumus, labāk saprast ieguldījumu riskus un iespējas.
  - 5.1.2. Uzņēmumi ar efektīvām ilgtspējas praksēm var parādīt spēcīgāku finanšu noturību vai sniegumu ekonomikas lejupslīdēs.
  - 5.1.3. Uzņēmumu ar zemāku Ilgtspējas reitingu peļņa parasti ir svārstīgāka un nestabilāka, salīdzinot ar uzņēmumiem, kuriem ir augsts Ilgtspējas reitings.
  - 5.1.4. Fondiem ieguldot ilgtspējīgos uzņēmumos, var pozitīvi ietekmēt to ienesīguma pret risku attiecību, uzrādot augstāku ienesīgumu, bet ar zemākām cenām svārstībām.